

אוצרות

גליון שפועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

התחדשות

מוטל חדש באומן

חברת E.S.L. (אי אס אל) שירותי קרקע – משווקת בבלעדיות את הלינה במוטל החדש באומן, כולל ארוחות לימות החול ולשבת קודש, ברמה גבוהה שתאפשר לכם לחוות את אומן כפי שלא חוויתם עד כה.

כמו כן E.S.L. משווקת בבלעדיות את קריית הבעש"ט במזיבוז, בה ניתן להנות משירותי לינה וארוחות.

ועכשיו במחירים מפתיעים, ודיל חורף מיוחד:

בהזמנת ארוחות והסעות – קבלו את הלינה חינם!

התקשרו והזמינו, כדי שתוכלו לנצל את הזמן היקר באומן לתפילה ועבודת ה'!

רחוב חפץ חיים 33 ירושלים

טל: 02-9997272

לא לפחד מהפחד

הוא מתהלך סהרורי, כנראה 'סימנו' אותו בשמים... כל יום הוא חוטף מכות משונות - - -

זה התחיל כאשר הוא איבד את מקור פרנסתו. לפתע גם חלה הבן. פתאום הוא התחיל לספוג הפסדים ונזקים בלתי צפויים. אירעו לו הסתבכויות בלתי מובנות בבית ובחנין. יסורי גוף שונים ומשונים, ועוד.

למה הצרות באות אצלו בצרות?! מה גרם לדינים הללו לרדת עליו?! מה רוצים ממנו מן השמיים?!

אנחנו שוכחים אולי, אבל בשמים לא שוכחים; נשלחנו לכאן במטרה ברורה ומוגדרת מאד. כאשר אנו שוכחים את המטרה, עוזרים לנו מן השמיים לשוב ולבצע את תפקידנו האמיתי.

אין זו 'עזרה' באירוניה, אלא עזרה כפשוטה; זהו סיוע שמימי שהטוב והמטיב מעניק לנו כדי שנוכל לזכות לכל הטוב הנועד לנו באם נבצע את שליחותנו נכונה.

שליחות נשגבה ביותר הוטלה עלינו: לגלות את מלכות ה' בעולם. נבחרנו בודדים מבין מיליארדי גוים, כדי שנכיר בלבנו שיש מלך שליט ומושל בעולם, שיש בעל בית לבריאה, שאיש אינו יכול לעשות את הישר בעיניו אלא את הישר בעיני ה'.

"אין לו לקדוש ברוך הוא בבית גנוזי אלא אוצר של יראת שמים", אומרים חז"ל (ברכות לג ע"ב). באוצר זה מכונסים

כל ההטבות הנפלאות שאותן מבקש השם יתברך להעניק לברואיו, וכפי מידת יראת שמים שבאדם, כך הוא זוכה לכל הטוב הזה.

אך, כאשר הוא נמשך אחר התאוות המדומות – היראה מתפוגגת, הלב נאטם, ושוב אינו חש במציאותו של בעל הבית האמיתי. מצב זה מסוכן מאד, מכיוון שבהעדר יראת שמים, אין כלי לכל השפע הרחוני והגשמי היורד אלינו מלמעלה.

משום כך שולח לנו הקדוש ברוך הוא תזכורות; הוא שולח דברים מפחידים, שמעוררים את יציבותו של האדם ומראים לו שיש כאן בעל הבית שהכל מסור בידו.

מטרתן של הפחדות אלו היא, לעורר את הלב לשוב ולהתיירא ממי ששלח אותן, לשוב ולקבל עול מלכות שמיים ולא לתת לטבע המדומה לשלוט בנו.

זהו אם כן עזרה מופלאה שניתנה לנו משמיים בחסד חיים; לולא ההפחדות היינו שוקעים חלילה במדמנת הכפירה

והיינו מפסידים את כל טובתנו בעולם הזה ובעולם הבא. אך היצר דרכו הופך את הקערה על פיה; הוא מנתק את השליחות מן המושלח, ובמקום לפחד ממי ששלח את הדבר המפחיד – הוא מעורר פחד מהדבר המפחיד עצמו...

כך עומד האדם ומחפש דרכים איך להינצל מן הצרה שהונחתה עליו וכועס על רוע מזלו... כמו כלב שנושך את האבן שהושלכה לעברו, מבלי להבין מי עומד מאחוריה...

ואז, כמובן, נשאר האדם מסוייט ומפחד בלי תועלת כלשהי מהפחדות, שוב אין הוא מכיר שיש בעל בית בעולם, והוא נשאר חסר כל.

זאת ועוד, כאשר אין מקשרים את הפחד למקורו האמיתי ולא מבינים מי ולמה נשלחו ההפחדות, הרי זה מזמין חלילה הפחדות קשות יותר, וזאת מתוך רחמנות אמיתית על האדם שלא יסחף יותר לתהום.

לעומת זאת, כאשר מקשרים את הפחד למקור שממנו הוא נשלח, ויודעים שאין זה טבע ומקרה אלא השם יתברך שלח זאת כדי שנתירא ממנו, הרי שוב אין צורך בהפחדות, והחסדים יכולים להתגלות.

בפרשתנו אנו לומדים על המכות המופלאות שניתנו על המצריים. המטרה היתה לעורר אותם ואת בני ישראל להתיירא מפני בעל הבית האמיתי של העולם ולקבל את עול מלכותו.

כאן בא לידי ביטוי ההבדל היסודי בין ישראל לעמים: בעוד שבני ישראל התעלו מכוח המכות להכיר באמת

מיהו המלך והשליט בעולם – התעסקו המצריים במכה עצמה, דבר שהביא עליהם תוספת מכות גרועות זו מזו.

הכרה זו היא עיקר מעלתו של האדם, כותב רבי נתן, ורק כך הוא נחשב לאדם, "כי כל זמן שאינו מעלה היראה לשרשה, ומתיירא מגוף הדבר בעצמו שמתפחידו, כגון מחיה רעה ולסטים ומכות ויסורין רחמנא לצלן – הוא כמו בהמה ממש, כי גם בהמה יש לה כל אלו היראות והפחדים, כידוע בחוש. ועיקר ההבדל בין אדם לבהמה הוא, שהאדם יש לו דעת לידע ולהבחין שיש אדון מנהיג מושל ומשגיח יתברך שמו, שמאתו הכל והוא שלח על האדם כל אלו הפחדים כדי שישבו אליו יתברך".

הבה נעורר את האדם שבנו, ובכך נחסוך מעצמנו מכות מיותרות ונכשיר את הכלים שלנו לקבלת החסדים המופלאים מן השמיים.

(עפ"י ליקוטי הלכות, בכור בהמה טהורה ד)

חוקי הלימוד היומי

יום	יום בחדש שבט	ליקוטי מוהר"ן ה"ב	ליקוטי הלכות ה"ב	ליקוטי תפילות ה"א	הדף היומי
א	ג	לז.	לא	קנו קנו	נט
ב	ד	לז:	לב	קנט קס	ס
ג	ה	לח.	לג	קסא קסב	סא
ד	ו	לח:	לד	קסג קסד	סב
ה	ז	לט.	לה	קסה קסו	סג
ו	ח	לט:	לו	קסז קסה	סד
ז	ט	כו.	לז	קסט קע	סה

יום של הפצה

א שבט
לע"נ ר' יעקב ב"ר מלכה ז"ל

ה שבט
לע"נ ר' מאיר ב"ר נתן ז"ל

יול"ע"י "אוצרות ברסלב"
ד.ת. 50617 בית שמש
טל, במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066

לשמיעת שיעורים בשפות שונות 02-9950000

בארה"ב 8552121-718(1) .....

מוקד הישועות .....

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל

braslav@actcom.net.il

הפצה למנויים ובתי כנסיות: 057-3100646

הנצחה, תרומות ופרסום: 057-3100693

מי מיואש בכלל?...

ה' ולקירבת אלוקים ברמה כזו שהוא אפילו לא חולם עליה. לא משנה מאיזה רקע הגיע, מה עבר עליו עד עכשיו, מהם ההישגים הרוחניים שלו, או אפילו כמה פעמים ניסה להתחיל ונפל.

כי מלבד הנהגת ה' הנגלית בעולם, התלויה באפשרויות, מוגבלת ביכולות ומושפעת ממעשים והתנהגות בעבר – ישנה עוד הנהגה נסתרת של לפני משורת הדין "מתנת חנים" שבאמצעותה יכול כל אחד בכל רגע נתון להגיע לדרגות הגבוהות ביותר.

נכון, אתה לא מבין איך, ההיגיון שלך אומר לך שמוטב לדשדש במקום מאשר להשקיע כוחות ומאמצים עבור מה שממילא אין לך שום סיכוי להשיג, אבל מי שיש לו אמונת חכמים, מניח בצד את שכלו האישי ושומע לצדיק שקורא ואומר: 'אנא, אל תתיאשו! תבכו, תתאמצו, תתפללו, תשתדלו או לפחות תרצו, תכספו ותערגו ליותר לשלמות; תנצלו עד תומו כל שביב של התעוררות, כל עת-רצון בבקשות ותחנונים ליותר אמת, יותר קדושה.'

ונאמנה עלינו הבטחת רבינו שאם אכן נתחזק במה שאנחנו כן יכולים, נשיג גם הרבה למעלה מזה.

כי פשוט אין יאוש!

– אבל מה לעשות, זה שאתה כל כך מרוצה ושאנן מהמצב הרוחני שלך, מהווה לא פחות ולא יותר מאשר... יאוש! אתה משקיע בתורה, תפילה ומצוות – זה באמת נפלא; כל נקודה של רוחניות לא תסולא בפז, אבל האם אתה ממצה את היכולות שלך, את האפשרויות שלך, לפחות כפי שבעל עסק משקיע בו את כל אונו ומרצו? האם אתה מתרגש לקראת הפגישה היומית בתפילה עם מלך מלכי המלכים? האם כל יום וכל מעשה שלך אכן מנוצלים כדברי להתכונן לעולם הבא?

– סליחה, זה למעלה מכוחותי, זה לא בשבילי, יש צדיקים עם כוחות והשגות. בצעירותי גם אני קראתי סיפורי צדיקים, למדתי ספרי יראים. התלהבתי, ניסיתי, פעם, פעמיים, אולי גם שלוש, אבל זה מה יש. אני פשוט מציאותי, זה מה שאני יכול וזהו, גם לא פסיעה יותר. אז למה להתייגע לשווא על חלומות באספמיא, על קדושה, התעלות, דבקות?!

כאן מתערב רבינו וזועק מנהמת לבו: "אהה אל תתיאשו!!!"

נכון, לכל אחד יש כוחות הנפש שלו והמגבלות שלו, אל לו לחקות אחרים או לנסות לקפוץ בבת-אחת לדרגות גבוהות מדי, אולם הוא בהחלט יכול להגיע לעבודת

"...והכלל כי אסור ליאש עצמו... אפילו אם מונח בשאלו תחתיות ה', ויהיוק עצמו במה שיוכל, כי גם הוא יכול לשוב ולקבל חיות מהתורה, כי אין שום יאוש בעולם כלל.

"ומשך מאד אלו התיבות... ואמרם בכח ובעמקות נפלא ונורא מאד, כדי לרמו לכל אחד ואחד לדורות, שלא יתיאש בשום אופן בעולם, אפילו יעבור עליו מה".

(ליקוטי מוהר"ן ח"ב עה)

"במקרים של תחושת יאוש, מומלץ ללמוד ספרי ברסלב", כך מייעץ אחד מספרי ההדרכה לבני-ישיבה.

אכן, העידוד וההתחזקות שברסלב הביאה לעם ישראל, אין להם אח ורע. הספר 'משיבת נפש' כבר הוכיח את עצמו פעמים רבות כפתרון למצבים קשים ביותר של דיכאון ויאוש.

– אבל בעצם מה זה נוגע אלי? אני משתדל ללמוד, להתפלל, לעבוד את ה' כמיטב יכולתי, וכל הדיבורים הללו על 'יאוש' קצת זרים לי; מי כאן מתייאש? הכרותו ההיסטורית של רבינו שנאמרה "בכח גדול ובעמקות נפלא כדי לרמו לכל אחד ואחד לדורות שלא יתיאש בשום אופן בעולם" – אם מותר לומר זאת – לכאורה קצת מיותרת בשבילי; מעולם לא התיאשתי ברוך השם, ואני גם לא מתכנן לעשות זאת אי-פעם.

ר' צדוק מנחם ור' אריה גאלדוואסער הי"ד

יועיל לרפואתו.

זה מכבר הציעו שידוך מסויים לצדוק מנחם, אולם הדבר לא הגיע לידי גמר. עתה כששמעו הוריו את הדברים, נתנו הסמכתם לשידוך, נטלו כלי חרס, שברוהו וקראו "מזל טוב! מזל טוב!"

וראה זה פלא, לא חלפה שעה קלה, ומצבו של החולה השתפר; חמונו ירד, וכעבור זמן הבריא לחלוטין, לשמחת חבריו.

שני הרעים נישאו בסביבות שנת תרפ"ו, ושנים מספר לאחר מכן, כשפרש צר ידו על יהדות פולין, עלו על המוקד. ה' יקום דמם.

בוראם, כדברי רבינו בתורה הניעור בלילה' (ליקוטי מוהר"ן ג). פעמים רבות הצטרף גם הוא עצמו אליהם יחד עם בחורים נוספים, בלכתם להתבודד ביער.

כיוון שאבותיהם נמנו על חסידי לובלין, התפללו בראש השנה תפילה אחת בבית מדרשו של רבי שלמה איגור, ואילו בשאר התפילות השתתפו בקיבוץ של חסידי ברסלב שהתקיים בהיכל ישיבת 'חכמי לובלין'.

על גודל אהבת החברים ששררה בין הבחורים המקורבים באוסטרובצה, יעיד הסיפור הבא שאותו מספר רבי פ'י"ך:

פעם אחת חלה הבחור צדוק מנחם בטיפוס ל"ע; הוא היה מרותק למיטתו כשהוא קודח מחום רב. הרופאים המקומיים בעיירה הרימו ידיים ולא נתנו תקוות רבות לחייו.

חבריו, לעומת זאת, לא אמרו נואש ולא חדלו מלומר תהילים ולהעתיק בעדו. הם אף קיימו את עצתו של רבינו הקדוש, שכאשר שורים 'דינים' חלילה – ניתן להמתקם על ידי ריקודים ומחזאות כפיים (ליקוטי מוהר"ן ע); הם הירבו בריקודים כדי להמתק את הדין מעל חברים.

באותה עת היו כמה מהם בחורים מאורסים, ולכל אחד מהם היה שעון זהב שקיבל מצד הכלה. הם מישכנו את שעוניהם היקרים ולוו כסף בו הזמינו רופא מומחה מהעיירה ראדום.

הרופא בדק את הנער ואף הוא לא נתן תקווה לחיים. למשמע דבריו פרצו הנערים בבכי רב. באותה שעה היה בבית אדם אחד שאמר כי ישנה סגולה, לשדך את הבחור החולה – וזה

שניהם מיקירי חסידי ברסלב בעיירה אוסטרובצה שבפולין. חברים טובים היו ועל אף שם המשפחה הזהה לא היו אחים.

עוד בהיותם נערים, בין השנים תר"פ-תרפ"ו, היו מקושרים האחד לרעהו כשני אחים, לומדים יחד, מתפללים בצוותא בשטיבל אחד, וחברים נאמנים לכל דבר שבעבודת ה'.

ר' צדוק מנחם היה בנו של רבי שמעון מרדכי הי"ד, מחשובי חסידיו של רבי שמחלה איגור מלובלין וצ"ל. רבי שמעון מרדכי שימש כמגיד-שיעור לבחורים בביתו, כמנהג פולין בימים ההם. הוא נחשב לבעל הסברה טובה, ותלמידים רבים שיחרו לפתחו כדי ללמוד אצלו.

אביו של ר' אריה גאלדוואסער היה סוחר הקובע עתים לתורה, ואף הוא נמנה על חסידי לובלין.

באותה תקופה ליהטא אישו של רבינו ברחבי פולין, כשאלפים נמשכים לדרכו הקדושה ודבקים בעצותיו. גם בעיירה אוסטרובצה היה קיים קיבוץ של מקורבים ותיקים וחדשים. בין השנים תרפ"א-ב התקרבו ר' צדוק ור' אריה יחדיו לחסידות ברסלב, הם היו אז נערים.

החסיד רבי פ'יך רובינוון, אוד מוצל מאש, בן העיירה אוסטרובצה ובן גילם של השניים, כותב אודותיהם: "שני החברים הנ"ל היו חביבים עלי כנפשי". הוא מספר ברגש רב על עבודת ה' שלהם, כיצד היו קמים בחצות הלילה ויוצאים אל היער הסמוך לעיירה כדי להתבודד ולשפוך שיח לפני

ככל שאתה חש רחוק מה', כך תשמה בימות לקיים מצוות.

(עפ"י ליקוטי הלכות, פ"ג ו' 1)

"או אני או הוא"

רבינו הקדוש. אומנם מרוב שנאתו לישראל הוא גזר גזירות קשות, קיצץ בפרנסתם של ישראל, העביר אותם קשות ואפילו גרם לגזירות הרג רח"ל, אך האמונה היהודית נשארה איתנה וחזקה, ולא היה מי שיערערה.

הגיע ראש השנה של שנת תקפ"ז, על כס המלכות עדיין ישב אותו אה 'מאמין'. רבי שמואל אייזיק נצפה באותו ראש השנה כשהוא שמוח ורוקד בצורה חסרת תקדים, במיוחד הירבה לרקוד מתוך שמחה על כך שזכה להיות אצל רבינו בראש השנה, כמאמר רבינו הקדוש: "מי שזכה להיות אצלי בראש השנה, ראוי לו לשמוח מאד מאד". השמחה גברה והלכה עד לכדי התפשטות הגשמיות.

והנה תוך כדי ריקוד שומעים החסידים דברים בלתי מובנים יוצאים מפיו: "או אני או הוא... או אני או הוא..." הדברים היו סתומים, אך חדי העין יכלו להבין שככל הנראה מדובר אודות "עסקי המלוכה" עליהם הופקד רבי שמואל אייזיק.

באמצע השנה התחווירו הדברים עד לאחת: המלך המאמין מת, ואת מקומו ירש אחיו האפיקורוס. רבי שמואל אייזיק שענינו הצופיות ראו זאת בראש השנה, לא יכל להסכים עם מהלך מסוכן זה, והוא התבטא בכאב: "או אני או הוא". ואכן, לבו הקדוש והטהור לא עמד בצער הנורא ועם התמנתו של המלך האפיקורוס הסתלק רבי שמואל אייזיק לעולם שכולו טוב.

בתוך תקופה קצרה ראו עד כמה היתה צודקת ראייתו הרחוקה של רבינו הקדוש: המלך החדש הקים בתי ספר מיוחדים בכדי להפיץ כפירה בקרב ילדי ישראל, כשהוא גוזר נחרצות על היהודים שעליהם לשלוח לשם את ילדיהם. החללים הרוחניים שנפלו מחמת גזרותיו של מלך זה היו רבים מספור לעומת הצרות הגשמייות שעולל המלך הקודם.

שתוכניתו ברורות להפיץ את שיטותיו הנלוות בקרב הנוער ואת אט להפיג מהם את אש האמונה בהשם יתברך ו"שאני מינות דמשכ"י.

באחד הימים עמד רבינו בחדרו ושוחח עם תלמידיו אודות האירועים בחצר המלוכה. באותה עת, בדרך הראשית הנכנסת לעיר ברסלב נראה דבר משונה ביותר: מתוך אחת העגלות שנכנסו עתה העירה קופץ יהודי הנראה איש מכובד, על פניו סימני התרגשות הולכים וגוברים – ופתאום, לתמהון כל אנשי העיר החל לדלג כחץ מקשת, הוא רץ ורץ כל עוד נפשו בו ומתוך סערת רוחות עזה נכנס לחצר ביתו של רבינו הקדוש.

היה זה החסיד השרף רבי שמואל אייזיק שעשה את דרכו לרבינו. בדרך גברו עליו הגעגועים והכיסופים ללא מעצור, עד שלבו לא עמד לו. כעת שעט היישר לחדר בו עמד רבינו הקדוש, כאן לא עמדו לו כוחותיו והוא נפל מתעלף לרגלי רבינו --

הנוכחים מיהרו להרימו ולעוררו מעלפונו, אך רבינו עזר בעדם באומרו: "אל תגעו בו! גם בשולי בגדיו שואלים בשמים מי יהיה מלך..." מכאן ואילך ידעו התלמידים ברורות, בכל הקשור לחצר בית המלוכה - רבי שמואל אייזיק הוא המכריע.

עם מות המלך התמנה הבן המאמין, כפי שהיתה דעת

הויכוח אודות שני יורשי העצר כבש את כל קצות הקשת היהודית ברוסיה. למרות שאביהם המלך עדיין חי וקיים ומושכות המלוכה עדיין נתונות בידי בתוקף ועוד, הרי שלא היה זה סוד כי מחלתו הולכת ומתגברת, מה גם שגילו המופלג לא השאיר כל ספק כי בקרוב צפוי להתחולל מהפך בחצר המלוכה.

למרבה הפלא, למרות שיהודי רוסיה היו מאז ומתמיד רחוקים מחצר המלוכה כרחוק מזרח ממערב, הרי שכעת הויכוח נישט במלוא עוזו גם בקרב צדיקי הדור. הסיבה לכך היתה השוני הקיצוני בין האחים הנסיכים בכל הקשור ליחסם לדת ישראל וליהודים.

אחד האחים שהוכיח את שנאתו העיוורת ליהודים ולכל הקשור לתורה הקדושה, היה מאמין בייחוד ה', אכן לפי השקפתו המעוותת, אבל בכל זאת 'מאמין'. מנגד האח השני היה ידיד ואוהב ישראל מושבע, אך באותה מידה כופר בעיקר.

למרות שחלק מגדולי הדור גילו דעתם שהנסיך האוהב ישראל הוא זה שיתמנה, הרי שגדולי הצדיקים ובהם רבינו הקדוש היו בדיעה מוצקה שכדאי להם לישראל שיתמנה האח השני, המאמין, למרות שנאתו המובהקת לישראל, שכן הסכנה הרוחנית העלולה להתגשש באם יעלה האח האפיקורוס אינה שווה את הרווח של האהבה לישראל; האפיקורוס כבר גילה

השבוע לפני...

השבוע לפני 200 שנה

■ הנסיעה הראשונה לאומן

כארבעה חודשים עברו מאז הסתלק רבינו הקדוש לשמי רום – ועברו התלמידים שהיו כל כך קשורים ודבוקים אליו הם נדמים לפחות כארבע שנים --

רבי נתן בתפילותיו נותן מעט פורקן ללבו ההומה, והוא זועק: "הלא למשמע אוזן דאבה נפשנו, כי כל תקוותנו היה שיאריך ימים ושנים בזה העולם, ונוכה לעמוד עוד לפני הדרת קדושתו ולשמע מפיו הנורא עוד דברי אלקים חיים בכל פעם חדשים ונפלאים, כאשר זכינו כל ימי חייו הקדושים – ובעונותינו הרבים ובפשעינו העצומים נחשך מאתנו מאור עינינו, מחמד נפשנו. אוי כי גברו האראלים על המצוקים, ותפסו מאתנו לפני הזמן את הארון הקדוש והנורא הזה. אוי מה היה לנו! נפלה עטרת ראשנו, אוי נא לנו כי חטאנו!... ועתה עתה בעונותינו אבדנו מה שאבדנו, אוי לנו מה שגרמנו לנו בעונותינו; אוי כמה העוון גורם! אוי מה נעשה עתה?! מה יעשו נרדפים כאלו, עניים ואביונים כאלו?!?" (על פי ליקוטי תפילות ח"ב, ג, שם מופיעים הדברים בלשון רבים).

נחמה מסויימת מצא מוהר"ת בכך שהתחיל בימים אלה לפעול עבור הדפסת ליקוטי מוהר"ן חלק ב, הוא בא בדברים עם אנשי שלומנו שיזילו זהב מכיסם למען הדפסת המשך תורותיו של רבינו הקדוש.

בתוך כך התקרב ובא ערב ראש חודש שבט. מוהר"ת התעורר לנסוע לאומן ליום זה המסוגל לקבלת התפילות. הוא יצא לדרך כשעימו מצטרפים חבריו, רבי נפתלי, רבי אהרן אב"ד ברסלב ורבי יוסקה חתן רבינו. היה זה בעיצומה של סופת שלגים, ותנאי מזג האוויר מנעו את המשך הנסיעה, ולאחר כחצי פרסה הסתובבה העגלה בחזרה לעבר ברסלב העיר.

אך מוהר"ת לא נפל בדעתו, למרות המניעות הקשות שנערמו על הנסיעה הראשונה, והוא כותב: "אבל השם יתברך חיוק את לבנו, ושימחה עצמנו או באותו היום הרבה, ולא רציית להניח העצבות ולהתעצב על זה, רק חוקנו עצמנו בשמחה – ועל ידי זה נתחוקנו ונסענו ביום שלאחריו".

ואכן למחרת, למרות שהדרך עדיין היתה רבת המהומות, והזמן הלך והתקצר, הנוסעים לא התחשבו בקשיים והמשיכו בנסיעה לעבר מקור חיותם, ציון רבינו הקדוש באומן. הם הגיעו לשם ביום שישי, ערב ראש חודש שבט שנת תקע"א. והיא הפעם הראשון שנפעלו לאומן אחרי הסתלקותו, כדי להשתטח על קברו הקדוש. וכבר מובאר במקום אחר את כל מה שהבטיח את מי שיהיה על קברו ויתן פרוטה לצדקה ויאמר העשרה קפיטל תהלים הנרשמים אצלנו שיעזור לו לנצח וכו'."

מאז נסיעה זו השתדל מוהר"ת במשך כל חייו, שלא לוותר על השהיה באומן בערב ראש חודש שבט מדי שנה בשנה.

(ימי מוהר"ת ח"א, עב)

לחידודא

חידה מס' 81

איזה צדיק כתב על רבינו "אדמה ואכנה ולא ידעתי"?

הפתרון לחידה מספר 80
איזה צדיק אמר על רבינו: "היכן שיש 'משה טוב' - הוא לקח אותו?"
- הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב (אבניה ברזל כח)

זכה בהגרלה לחידה מס' 79
נתן יצחק הלפרין, מאה שערים 15, ירושלים.
בסך 50 ש"ח זכות קניה בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים

לתשובות - התקשרו למערכת הממוחשבת 'אורזות ברסלב' 02-9950000.
לאחר בחירת השפה, הקישו 1-9-2-1 והשאירו הודעה.
בין הפותרים נכונה עדי יום שני בשעה 12 בלילה. תערוך תגולה על זכות קניה בסך 50 ש"ח

